

Kunst

I DET OFFENTLIGE RUM

SORØ
KOMMUNE

FORORD:

At gå en tur for at betragte skulpturerne i det offentlige rum i Sorø Kommune, er en vandring gennem forskellige stilarter og perioder. Fra 1800-tallets nyklassicistiske skulpturer, der er smukke, traditionsbundne og lukkede om sig selv, til den moderne performative kunst, der kun eksisterer, når beskueren aktivt deltager i kunstværket.

Hvad enten du bevæger dig i Sorø eller Dianalund by, ligger kunstværkerne som perler på en snor i byrummet eller i de smukke parker, der ligger i forlængelse heraf.

Skulptur skal som livet opleves i flere dimensioner. Den er en del af det fysiske rum, som vi befinder os i, og for at få den fulde oplevelse af den, må vi bevæge os rundt om den og betragte den fra forskellige vinkler. Man taler om den 4. dimension – tiden. Den tid det tager, at bevæge sig omkring skulpturen for at opleve den.

Med denne folder i hånden, får du en kort introduktion til den mangfoldighed af kunstneriske udtryk, skulpturerne i Sorø Kommune er udtryk for.

Hvert kunstværk er markeret med et nummer, der er plottet ind på kortene over henholdsvis Dianalund, Sorø og Stenlille.

Udover de skulpturer og kunstværker der er præsenteret i denne brochure, finder du mange forskellige buster og mindesmærker rundt om i hele Kommunen.

Rigtig god fornøjelse!

Venlig hilsen

Borgmester Gert Jørgensen

#01	Sorø Vandtårn Vandtårnet blev bygget i 1974, men dekorationen blev først udført mange år senere af Per Arnoldi.	04	#14	Vandets Vogtere Kunstværket blev skabt i forbindelse med etableringen af rensningsanlægget i 2004-2005.	13
#02	Mor og barn Lyden kommer fra det kvadratiske bassin, der er placeret i gårdrummets ene ende. I bassinet står en skulptur af en kvinde og et barn.	04	#15	Did I miss something? Værket er skabt af den danske kunstner Jeppe Hein, der er kendt for kunstværker, der aktiverer beskueren og det rum, de befinder sig i.	13
#03	Ludvig Holberg Holberg er omgivet af to muser. Tahlia, der er muse for komediedigtningen og Clio, der er historiens muse.	05	#16	Scarafone Skulpturen er udført i flerfarvet marmor, og de forskellige farver fremhæver skulpturens enkelte dele.	14
#04	Mellem to akter Skulpturens sokkel giver ved sin størrelse associationer i retning af en scene. Her er tre figurer placeret overfor hinanden.	06	#17	Nye Clio Clio er en af de ni muser i den græske mytologi. Muserne ved alt, og det er gennem dem, at kunstnere får indblik i fortid og fremtid.	15
#05	Minervas Ugle Minerva er den romerske gud for visdom, og var beskytter for kunsten.	07	#18	Mor og barn og Amalie på stol Det er også mennesket, der er motivet i de to skulpturer, der står på Storgade i Sorø.	16
02 Mor og barn		13 Sorø Byskulptur			
#06	Vandkunst i granit Midt på fortovet står Erik Brandts skulptur, hvis eneste forvarsel om sin tilstedeværelse er en ændring i belægningen.	07	#19	Obelisk Ved indfaldsvejen til Frederiksberg ved Sorø, står i rundkørslen en obelisk i blå keramiske kakler, der øverst krones af en fugl i bronze.	17
#07	Transistor Kunstværket, der er en lysinstallation af neonrør, fylder samlet set 54 meter af Kraftvarmeværkets sortblå kakkelsbelagte facade.	08	#20	Barmhertighedens port Foran Borgerhuset i Dianalund står en port. Ikke en almindelig port, men Barmhertighedens port, lavet af kunstneren Erik Brandt.	18
#08	Kong Frederik VII Grunden til hans popularitet var, at han afskaffede enevælden og indførte grundloven i 1849.	09	#21	Møde MØDE hedder skulpturen, der står på Ventemøllevej i Dianalund. Her mødes to kantede former i en tæt omfavnelse.	18
#09	Lysfanger Lysfanger, som skulpturen hedder, stråler ikke blot i løbet af dagen, men giver også lys fra sig om natten, når mørket er faldet på.	09	#22	Tingstedet Parken ved Filadelfia har også fået sit eget tingsted. Det er aldrig blevet brugt som mødested i forbindelse med officielle afgørelser.	19
#10	Platanus i morgenlys Inspirationskilden er da også platantræernes skyggespil på gavlen. Platanus er det latinske navn for platantræ.	10	18 Mor og barn og Amalie på stol		05 Minervas Ugle
#11	Siddeskulpturer En af de former, som Betty Engholm har vendt tilbage til igen og igen gennem sin lange virke, er siddeskulpturen.	10	#23	3 Søjler Midt i parken står de 3 fritstående, farvestrålende søjler. Uden at bære eller understøtte noget, står de der som træer.	20
#12	Peter Bonnén I haven ved Regionshuset står en skulptur, der på en gang komplimenterer de røde bygninger og adskiller sig fra dem.	11	#24	Glaskunst Som dekoration i væggen der, hvor det tidligere Dianalund Kommunes byvåben sad, sidder i dag et kunstværk i glas.	21
#13	Sorø Byskulptur Den aflange sokkel danner baggrund for mindre figurer og granitformer og giver på den måde indtryk af et forløb eller en bevægelse.	12	#25	Siddende kvinde Ulf Rasmussen var optaget af menneskekroppen og har lavet flere skulpturer af enten liggende eller siddende kvinder.	21
			#26	Dobbeltrelief At Markan Christensen har arbejdet meget med grafik, fornægter sig ikke i denne skulptur, der står ved DONG lidt uden for Stenlille.	22

#01 / SORØ VANDTÅRN

De fleste der har kørt strækningen mellem Korsør og København, har lagt mærke til Vandtårnet ved motorvejsafkørslen ved Sorø. Det knejser i landskabet med sine glade gule, blå og røde farver.

Vandtårnet blev bygget i 1974, men dekorationen blev først udført mange år senere af Per Arnoldi. Hele fladen på vandbeholderen er malet i de tre primærfarver gul, rød og blå, der smyer sig rundt om den runde form i vandrette bånd. Farvebåndene er dog ikke snorlige. De er malet i en skrå vinkel, der giver et indtryk af dynamik. En effekt der understreges ved at afgrænsningen mellem de forskellige farveflader flere steder er ujævn, som om fladen var revet ud af et stykke papir.

Om kunstneren:

Per Arnoldi er kendt for sine stærke farver, stramme former og enkle kompositioner. Typisk arbejder han i flader. Der er ingen skygger, konturer eller dybde i motivet.

Per Arnoldi har arbejdet med både maleri og skulptur, men er også meget kendt for sine plakater. Her har han med sine klare farver – ofte rød, gul og blå og enkle former skabt motiver, der ikke blot er kendte herhjemme men også i udlandet.

Per Arnoldis udsmykning af arkitektur og monumenter begrænser sig ikke kun til vandtårnet i Pedersborg. Udover en del andre hjemlige udsmkningsopgaver er hans kunst også kendt i udlandet hvor han bl.a. har udsmykket flere rum i Rigsdagsbygningen i Berlin. Han har samarbejdet med de kendte arkitekter Norman Foster og Henning Larsen – sidstnævnte omkring opførelsen af det nye Operahus i København.

Per Arnoldi har udstillet på en lang række museer i Danmark. Han har værker hængende på museer i udlandet, har modtaget mange priser og legater og deltaget i fjernsynsprogrammer om kunst. Han var en kort overgang formand for Statens Kunstråd. Per Arnoldi er autodidakt.

PER ARNOLDI: SORØ VANDTÅRN
PLACERING: LERVEJ / ÅRSTAL: 1995

Foto: Allan Velstrøm

Foto: Allan Velstrøm

#02 / MOR OG BARN

Når man går ind i den skyggefulde gård bag storgade 12, møder man en lille oase med en beroligende lyd af rislende vand.

Lyden kommer fra det kvadratiske bassin, der er placeret i gårdtrummets ene ende. I bassinet står en skulptur af en kvinde og et barn. Hun sidder på hug, mens hun nænsomt holder om barnets hoved med den ene hånd, og stikker fingeren ind i barnets øre med den anden hånd. Måske er hun ved at rense barnets øre, efter det har været i bad?

Skulpturen skildrer en hverdagssituation. Den er udført i et enkelt formsprog uden stor detaljerighed, og viser derved det almengyldige i situationen.

Om kunstneren: (1927-1995)

Jens Christian Ebbestad blev født i Norge. Han boede i Danmark af flere omgange bl.a. da han studerede på Københavns Universitet. I begyndelsen af 1960'erne bosatte han sig med sin danskfødte hustru i Døjringe lidt uden for Sorø. Han underviste på Sorø Borgerskole, Ungdomsskolen og blev ansat som tegnelærer på Sorø Akademi.

Jens Christian Ebbestad har lavet flere værker til bl.a. Dianalund, Haslev og Slagelse og har lavet et relief af Sorø Kommunes byvåben. Han har også lavet et relief af Moses slår vand af klippen, som i dag hænger ved Sorø Sognegård, Munkevænget 22.

JENS CHRISTIAN EBBESTAD: MOR OG BARN
PLACERING: PASSAGEN MELLEM STORGADE OG ROLIGHED / ÅRSTAL: 1980

#03 / LUDVIG HOLBERG

Når man går en tur i den smukke park ved Sorø Akademi, finder man i den ene ende et område, der er kultiveret med nænsomt klippede hække og ordnede stisystemer. Midt i dette haveanlæg efter barokt forbillede knejser en statue af Ludvig Holberg. Højt hævet over landskabet på en piedestal, står han let foroverbøjet og skuer ud over anlægget.

Statuen er lavet af kunstneren Vilhelm Bissen i slutningen af 1800-tallet og er derfor et udtryk for datidens stil nyklassicismen, der havde en forkærlighed for at skildre store historiske eller mytologiske personligheder i alt deres ophøjede, skønhed og storhed.

Holberg er omgivet af to musen. Tahlia, der er muse for komediedigtningen og Clio, der er historiens muse. Begge har laurbærkrans på hovedet og er klædt som klassiske græske musen efter antikt forbillede. De to musen henviser til Holbergs virke. Vi kender ham nok mest for hans mange komedier, men Holberg skrev også tekster om historien og var optaget af oplysningstidens tanker om frihed og fornuft.

At der står en statue af Holberg i Akademihaven er ikke tilfældigt, idet Holberg havde et særligt tilhørsforhold til Sorø. I 1745 købte han Tersløsegaard ved Dianalund, som han brugte som sin sommerresidens. Få år efter testamenterede han sin formue til Sorø Akademi, og da han dør i 1754 bliver han begravet i Sorø.

Om kunstneren: (1836-1913)

Vilhelm Bissen er søn af billedhuggeren Herman Wilhelm Bissen, der var en af tidens betydeligste billedhuggere samtidig med Thorvaldsen.

Vilhelm blev uddannet først på sin fars værksted og dernæst på Kunstakademiet i den nyklassicistiske tradition. Han tog derfor til Carrara, det kendte marmorbrud i Italien, for at studere marmortechnik.

I de første år videreførte han den nyklassicistiske stil. Det er i denne tradition, at statuen af Ludvig Holberg indskrives sig.

Vilhelm tog senere til Paris. Her stødte han på den nye stil realismen, som han begyndte at overføre på sine egne værker. Det er her, han har skabt sine mest bemærkelsesværdige værker.

Vilhelm Bissen er særligt kendt for sine portrætskulpturer, hvoraf de mest kendte er rytterstatuen af Fredrik VII foran Christiansborg Slot (som han færdiggjorde efter sin far), Grundtvig ved Marmorkirken, Christian IV ved Nyboder samt Absalons rytterstatue på Højbro plads.

Vilhelm Bissen var professor ved på kunstakademiet i perioden 1890-1908.

VILHELM BISSEN: LUDVIG HOLBERG
PLACERING: AKADEMIHAVEN / ÅRSTAL: 1898

Foto: Allan Velstrøm

IB BRAASE: MELLEM TO AKTER
PLACERING: SORØ RÅDHUS
ÅRSTAL: 1985

Foto: Allan Velstrøm

#04 / MELLEM TO AKTER

Foran det store glasparti ved den tidligere indgang til Sorø Rådhus, står der et kunstværk, som ved første øjekast kunne ligne resterne af armerings-jern, der stikker ud af en byggetomt. Når man går tættere på, finder man dog ud af, at der udspiller sig et anderledes iscenesat drama her.

Skulpturens sokkel giver ved sin størrelse associationer i retning af en scene. Her er tre figurer placeret overfor hinanden. De er alle meget spinkle og virker nærmest skrøbelige selvom deres rygge er rette. Skrøbeligheden understreges ved, at to af dem delvis er ved at smelte ud over den marmor-sokkel, som de sidder på.

I soklen er der endvidere nedsat flere firkanter af marmor, der kunne minde om dem, man bruger på kirkegårde. Referencerne og spørgsmålene er mange.

Værkets titel Mellem to akter hjælper lidt på vej til en forståelse af værket. Det samme gør de direkte referencer til Jeppe på bjerget, der figurerer flere steder. Bl.a. er Jeppe's kendte udsagn: "Jorden drikker vandet. Solen drikker havet" direkte mejslet ind i stenen.

Jeppe på bjerget er et af Ludvig Holbergs populære stykker. Nogle mener endda, at Holberg skulle have fundet inspirationen til at skrive Jeppe på bjerget på Sorøegnen, men det kan ikke bevises.

Skulpturens temaer kan dog også overføres til samtiden. Som Jeppe, der pludselig befandt sig i baronens seng og skiftede rolle fra samfundets bund til samfundets top, henviser skulpturen i det almenlydige i, at tiderne hurtigt kan skifte. Tiden er som figurerne skrøbelige, og ingen ved hvor længe man bliver i rampelyset eller på de bonede gulve. Hvad der er sikkert i dag, kan være usikkert i morgen. Men titlen refererer også til de ting, der sker bag kulisserne – altså mellem akterne i det politiske skuespil. Den der sidder på magten i dag, kan være ude i morgen. Placeringen foran Rådhuset er derfor ikke uden betydning.

Om kunstneren:

Ib Braase arbejder meget med steders specifikke karakter og hvordan effekter fra fortiden efterlader sig spor i erindringen og spiller sammen med nutiden.

Han bruger en kombination af traditionelle og mere ydmyge materialer i sine værker, og arbejder ikke med skulpturen som en lukket form, men som formidling og oplevelsen af et sted.

Ib Braase blev oplært på sin fars stenhugger-værksted, så han har fået billedhuggerkunsten ind med modermælken. Han var i en årrække assistent hos billedhuggeren Astrid Noack. I slutningen af 1960'erne flyttede han til Frankrig, hvor han har boet siden.

#05 / MINERVAS UGLE

Jette Vohlert arbejder i krydsfeltet mellem abstraktion og naturalisme. Vi kan godt se, at det er en ugle, men den er ikke modelleret i et naturalistisk formsprog. Uglens enkelte kropsdele er i stedet sammensat af geometriske former, der løsrevet fra sammenhængen ikke giver konnotationer i retning af en ugle. Det er næbet i kombination med øjnene, der afslører skulpturens identitet.

Minerva er den romerske gud for visdom, og var beskytter for kunsten. Skulpturen er placeret foran den bygning hvor der tidligere var forlag og boghandel i over 100 år.

Om kunstneren:

Jette Vohlert er uddannet på Kunstakademiet, hvor hun blandt andet er blevet undervist af Svend Wiig Hansen. Hun arbejder i krydsfeltet mellem abstraktion og naturalisme. Uglen er et yndet motiv i hendes billedverden, ligesom mytologiske skikkelser, dyrekroppe og fragmenterede menneskekroppe. Hun forsøger i kunsten at skabe forbindelse mellem fortid og nutid. Jette Vohlert har værker stående i det offentlige rum flere steder i landet.

JETTE VOHLERT: MINERVAS UGLE
STORGADE 14 / ÅRSTAL: 2003

Foto: Allan Velstrøm

#06 / VANDKUNST I GRANIT

En kendt kunstner sagde engang, at skulptur er det, man støder ind i, når man træder et skridt tilbage for at betragte et maleri. I et uopmærksomt øjeblik, hvor man er optaget af at studere butiksvinduerne eller de smukke gamle bygninger på Storgade, kan denne bemærkning blive en realitet.

Midt på fortovet står Erik Brandts skulptur, hvis eneste forvarsel om sin tilstedeværelse er en ændring i belægningen. En nærkontakt med den vil ikke gå ubemærket hen, da den er udført i granit og vejer mere end et ton.

Skulpturen der er opbygget af enkle geometriske former består af to dele. En rund kugle og en opretstående del af en cylinder, der

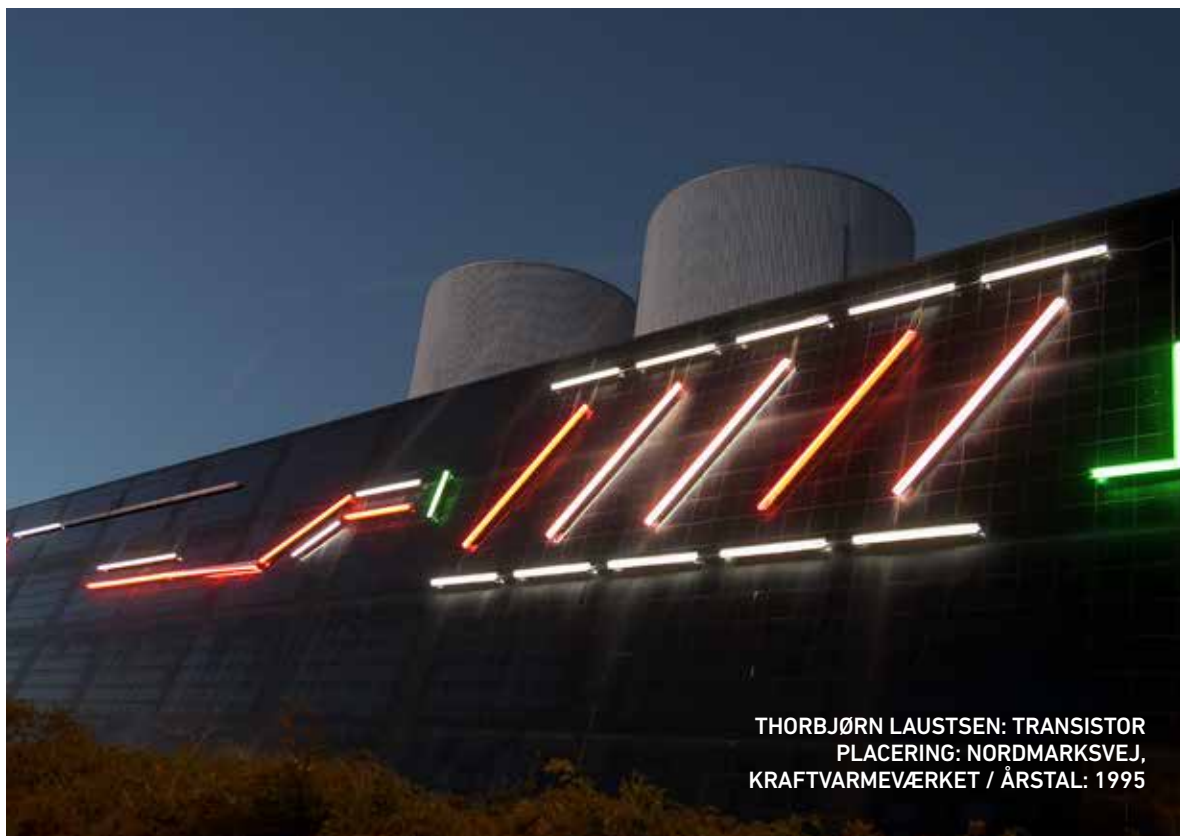
kunne minde om et lagkagestykke, omkranset af to rektangler.

Temaet for skulpturen er lærdom og undervisning. Kuglen symboliserer sport og henviser til Sorøs pionerånd på det område. Den første fodbold blev slidt i stykker i Sorø i 1878 og den første cricketkamp blev spillet samme sted i 1866. Den anden del symboliserer en bog, og refererer til lærdom og undervisning og hermed til Sorøs lange historie som videns- og uddannelsesby.

ERIK BRANDT: UDEN TITEL (VANDKUNST I GRANIT)
PLACERING: STORGADE 24 / ÅRSTAL: 1997

Foto: Allan Velstrøm

THORBJØRN LAUSTSEN: TRANSISTOR
PLACERING: NORDMARKSVEJ,
KRAFTVARMEVÆRKET / ÅRSTAL: 1995

Foto: Thomas Olsen

#07 / TRANSISTOR

Det er når mørket er faldet på, man mest klart ser Thorbjørn Laustsens udsmykning. Det tændes samtidig med, at gadebelysningen tændes.

Kunstværket, der er en lysinstallation af neonrør, fylder samlet set 54 meter af Kraftvarmeværkets sortblå kakkelseklædte facade. Værket er dynamisk og varierer gennem døgnet, idet dele af det er styret af barometertrykket, mens andre dele af værket er computerstyret. På taget står en lysinstallation, der viser klokkeslettet hvert kvarter. Værket kombinerer derved videnskab og kunst – to ting som optager Thorbjørn Laustsen.

Om kunstneren:

Thorbjørn Laustsen arbejder med lys. Hans kunst kan virke svær tilgængelig, da der ligger en del og ofte kompliceret teori bag. Det skyldes, at han arbejder med at koble kunst og videnskab, hvilket faktisk ikke var adskilt i det gamle Grækenland. Men samtidig kan hans kunst nydes for sine æstetiske kvaliteter, uden at man som beskuer kender teorierne bag.

Laustsen er optaget af at visualisere videnskabelige data. Han har derfor lavet installationer, der ved former, farver og lys fortolker videnskabelige data, der er indhentet fra nøjagtige målinger af eks. tidevandets bevægelser, isbjørnes vandringer, meteorologiske og geomagnetiske målinger. Hvad der normalt bliver omsat til tabeller og grafer vises nu som former og farver. Men spørgsmålet er, om det er en mindre eksakt fortolkning af data end den for videnskaben gængse måde. Thorbjørn Laustsen stiller på den måde spørgsmålstegn ved forestillingen om objektivitet.

Laustsen har en filosofi om at naturvidenskab og kunst skal spille sammen så der bliver en forbindelse mellem den moderne teknologiske verden og det åndelige. Han bruger lyset som et symbol på kommunikation, som energi der bevæger sig gennem tid og rum. Lyset er på en gang fysisk til stede i samme rum som os, men samtidig er det immaterielt. Vi kan ikke indfange det med vores hænder.

Thorbjørn Laustsen er autodidakt. Han er en af de førende lyskunstnere i Danmark og i udlandet.

#08 / KONG FREDERIK VII

På torvet i Sorø står en rank herre, hævet op på en piedestal, med sabel og et sammenrullet dokument i hånden. Ved sin prominente placering fornemmer man, at der ikke er tale om en hr. hvem som helst. Det er Kong Frederik VII.

Sorø er ikke ene om at have en skulptur stående af Kong Frederik VII. Han står mange steder i landet. Grunden til hans popularitet var, at han afskaffede enevælden og indførte grundloven i 1849. Da han ikke var sænderligt interesseret i politik og havde fået en mangelfuld uddannelse, blev han rådet til at afgive magten og indføre demokrati.

Frederik VII er kendt for sit udsvævende privatliv, der førte til ophævelsen af hans to første ægteskaber. Kun forholdet til Louise Rasmussen, som han giftede sig med til venstre hånd, holdt. Hun er kendt som grevinde Danner. Ægteskabet blev dog misbilliget af kongefamilien, adelen og borgerskabet, men befolkningen i de lavere samfundslag og på landet var begejstrede.

Om kunstneren: (1826-1895)

Skulpturen er udført i bronzeret zink af Otto Evens. Motivets popularitet i tiden ses ved, at Evens udførte flere udgaver af Frederik VII. Udover den i Sorø er der således en på torvet i Give (1868), i Næstved (1870) og i Grenå (1884).

Otto Evens gik på Kunstakademiet og blev elev hos H.V. Bissen, der sammen med Thorvaldsen var en af de største eksponenter for nyklassicismen i Danmark. Otto Evens videreførte den nyklassicistiske stil og hermed også forkærligheden for skildringen af store historiske personligheder, folkehelte og mytologiske motiver. I sin samtid vandt Otto Evens ikke stor anerkendelse. Han skulle efter sigende være "fattig og forglemt" ved sin død.

OTTO EVENS: KONG FREDERIK VII
PLACERING: TORVET I SORØ / ÅRSTAL: 1877

Foto: Allan Velstrøm

Foto: Allan Velstrøm

KIRSTEN ERNST: LYSFANGER
PLACERING: SORØ RÅDHUS, GÅRDEN VED HOVEDINDGANG / ÅRSTAL 2005 (OPSTILLET 2010)

#09 / LYSFANGER

Når man bevæger sig gennem gårdrummet i retning mod hovedindgangen til Sorø Rådhus, kommer man forbi en skulptur, der ikke gør så meget væsen af sig rent størrelsesmæssigt. Til gengæld lyser den rummet op ved sine smukke farver.

Lysfanger, som skulpturen hedder, stråler ikke blot i løbet af dagen, men giver også lys fra sig om natten, når mørket er faldet på. Skulpturen er udført i keramik med farvestrålende glasur. I skulpturens midte sidder en smuk perle i form af en solcellelampe, der skinner, når solen er gået ned.

Skulpturen blev udformet som et forslag til en konkurrence, der blev sat i værk af Grønt Forum i Sorø. De ønskede at lokale kunstnere skulle komme med et forslag til et kunstværk, "der signalerer miljø og bæredygtighed". Med sine organiske former, smukke farver og solcellelampe, har Kirsten Ernst skabt en smuk, bæredygtig perle.

#10 / PLATANUS I MORGENLYS

På en rød husgavl stræber seks blå linjer sig opad i forskellige vinkler. Deres slyngede forløb fra bygningens nederste venstre hjørne op mod gavl og tagryg giver en fornemmelse af noget organisk. Som grene der stræber mod lyset og bevæger sig i vinden.

Inspirationskilden er da også platantræernes skyggespil på gavlen. Platanus er det latinske navn for platantræ. Grenene er lavet af blå kakler, der blev opsat i fællesskab med murerfirmaet Helge Nielsen.

BETTY ENGHOLM: PLATANUS I MORGENLYS
PLACERING: HUSGAVL VED ROLIGHED/VEDELSGADE
ÅRSTAL: 1997

#11 / SIDDESKULPTURER

En af de former, som Betty Engholm har vendt tilbage til igen og igen gennem sin lange virke, er siddeskulpturen. I Holbergarkaden er der opstillet tre af slagsen i keramik med sorte nuancer og naturfarver. Med deres kvadratiske former, smukke udformning og placering midt på arkadens torv indbyder de til, at man sætter sig og hviler benene en stund.

Om kunstneren:

Betty Engholm er inspireret af naturen og hverdagsting. Af de linjer og mønstre, som man finder her. Hun er optaget af form, forløb og stoflighed og af håndens bearbejdning af materialets overflade. Hendes foretrukne arbejdsområde er skulpturer til haver, byrum og pladser. Hun er optaget af den dialog, der er mellem skulpturen og det omgivende rum.

Betty Engholm er uddannet på Kunstakademiets billedhugger-skole i København. Hendes foretrukne materiale er ler. Hun er medstifter af kunstnerfællesskabet Clay Today, Grimerhus – Danmarks Keramikmuseum og Guldagergaard - International Keramik Center.

Betty Engholm har stået for udsmykninger i mange byer og kommuner i landet, og har deltaget på mange anerkendte udstillinger i ind- og udland.

BETTY ENGHOLM: SIDDESKULPTURER
PLACERING: HOLBERGARKADEN / ÅRSTAL: 2003

Foto: Allan Velstrøm

#12 / PETER BONNÉN

I haven ved Regionshuset står en skulptur, der på en gang komplimenterer de røde bygninger og adskiller sig fra dem. Skulpturen er lavet af tolv søjler, der står parvis overfor hinanden seks og seks.

Søjlerne er lavet i cortenstål, der med sin karakteristiske rustrøde farve, er en genklang af de røde bygninger bagved. Men hvor bygningerne lukker sig om sig selv og skærmer det rum, der er indeni, markerer søjlerne et udendørs rum og et forløb gennem parken.

Selvom søjlerne ved første øjekast virker som en statisk gentagelse af samme form, opstår der en dynamik, når man går rundt om dem, da de bølgede afgrænsninger hælder til hver sin side og giver indtryk af bevægelse.

Skulpturen er lavet af kunstneren Peter Bonnén. Han er kendt for sine serielle og sokkelløse skulpturer, der har rod i minimalismens forkærlighed renhed, stringens og gentagelse af industrielt fremstillede elementer, der ikke afslører spor fra kunstnerens arbejde.

Søjlerne refererer både til søjlen som en arkitektonisk bygningsdel, men giver også med sine bølgede former og brunrøde farve associationer til træstammer.

Om kunstneren:

Peter Bonnén er kendt for sine enkle værker, der har rødder i minimalismen og konceptkunsten. Ofte har hans skulpturer monumentalt karakter og består af en eller flere enkle former. Peter Bonnén er kendt for at eksperimentere og arbejder bl.a. også med konceptuelt fotografi. Gennem hele sit virke har han været meget optaget af kunstens forhold til samfundet.

PETER BONNÉN: UDEN TITEL / PLACERING: HAVEN VED REGIONSHUSET, ALLEEN 15 / ÅRSTAL: 1985

Peter Bonnén blev for alvor kendt i 1965. Her blev den dengang kun 19-årige kunstner startskuddet til Rindalismen. På en sommerudstilling købte Statens Kunstfond en af hans minimalistiske skulpturer: Skulptur i seks dele. Skulpturen var lavet af halvgennemsigtig farvet akryl, der bevidst skulle balancere mellem det maleriske, æstetiske og det industrielle, der ikke traditionelt set ikke blev forbundet med kunst.

Da købet blev omtalt i pressen, blev lagerforvalteren Peter Rindal så provokeret, at han indsamlede 30.000 underskrifter. Han stod således ikke alene med sin holdning om, at det var forkert, at Staten brugte skatteborgernes penge til indkøb af moderne kunst. Han mente, at borgerne ikke havde bedt om at blive kunstmæcener over skattebilletten, og at de ikke var oplyste nok om den moderne kunsts udvikling.

Peter Bonnén er bl.a. repræsenteret med værker på Sorø Kunstmuseum, Herning Kunstmuseum, Århus Kunstmuseum, Statens Museum for Kunst og Malmö Museum. Samtidig er han kunstnerisk leder af Foreningen Kunst på Arbejdspladsen, der blev stiftet i 1954. Det er en af Danmarks største kunstsamlinger, hvor værkerne cirkulerer blandt foreningens mange medlemmer.

#13 / SORØ BYSKULPTUR

Sorø Byskulptur hedder skulpturen, der står på Storgade uden for Hotel Postgården. Kommer man fra nord, er det første man møder et lille firkantet stykke granit, der er placeret ovenpå den aflange, slanke sokkel. Granitstykket, der har et hul igennem sig, er et symbol på den byport, der i gamle dage markerede indgangen til Sorø by. Byporten, der mere havde karakter af et hus med en port igennem, lå omtrent her, hvor skulpturen er placeret i dag.

Den aflange sokkel danner baggrund for flere mindre figurer og granitformer og giver på den måde indtryk af et forløb eller en bevægelse. Det mest dominerende element er granitstenen, der er placeret umiddelbart efter byporten. Den bærer symboler, der knytter sig til Sorøs historie. Med ryggen op mod granitstenen sidder en lille mand. Af og til er han iført et halstørklæde, når velmenende borgere forsøger at skærme ham lidt mod kulden.

For fødderne af den lille mand var der oprindeligt en kumme med en plante. Den er dog sidenhen blevet erstattet af en bronzepåse med symboler på de 4 årstider. Naturen er således ikke længere direkte tilstede, men referencen er intakt. Skulpturens forløb afsluttes af en lille granitplade, hvori der er mejslet en pil.

Om kunstneren:

Geert Daa Funder er uddannet på Det Kongelige Danske Kunstakademi. Han begyndte egentlig som maler, men har senere arbejdet meget med grafik og skulptur.

Geert Daa Funder opbygger ofte tableauer hvor små skulpturer eller objekter placeres på sokler, i nicher eller montre.

Kombinationen af det figurative med det abstrakte giver nogle fine kontraster og samtidigt et større spændings- og fortællefelt. Fantasien får kort sagt et større spillerum.

Hans skulpturer har ofte flere betydningslag. Omdrejningspunktet er reminiscens – et svagt spor eller mindelse om noget. Som en arkæolog indsamler han reminiscenser af den virkelighed, han oplever og formidler den videre til beskueren. Betydningen af hans værker er derfor ikke låst fast, men er åbne for beskuerens egne fortolkninger og associationer. Broer eller overgange er yndede motiver.

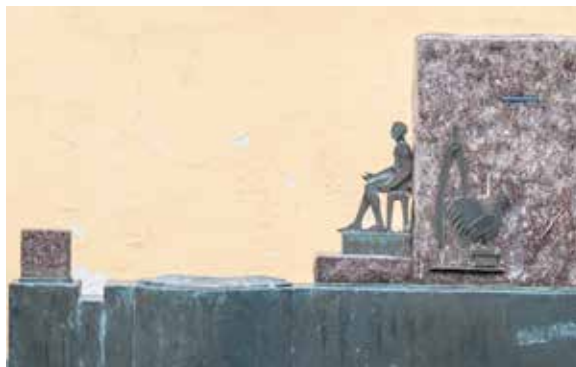

Foto: Allan Velstrøm

GEERT DAAE FUNDER: SORØ BYSKULPTUR
PLACERING: STORGADE 25 / ÅRSTAL: 1997

JEPPE HEIN: DID I MISS SOMETHING? >>
PLACERING: SORØ SØ, VED AKADEMIET
ÅRSTAL: OPSTILLET I 2010

Foto: Allan Velstrøm

#14 / VANDETS VOGTERE

Foran administrationsbygningen på Sorø Rensningsanlæg står skulpturen Vandets Vogtere. Vandkunsten består af et bassin, hvor rent vand bruser ud af en dysse i midten. Bassinet er omkranset af 5 monumentale søjler i stentøj. Søjlerne henviser til vandet ved sine smukke blå farver, står beskyttende omkring bassinet. Søjlerne, der stræber mod himlen, er inspireret af knogleformer og andre elementer fra naturen.

Kunstværket blev skabt i forbindelse med etableringen af rensningsanlægget i 2004-2005. Her ønskede man "en iøjnefaldende vandkunst, som afspejler et vandbehandlingsanlæg, hvor miljøet sættes højt."

Om kunstneren:

Kirsten Ernst er uddannet på Danmarks Design-skole. Hun bor og arbejder nær Sorø. Kirsten Ernst finder inspirationen til sine kunstværker i de nære ting – en sten, et æble eller lignende. Hendes værker er kendetegnet ved brugen af klare, rene farver. Hun har lavet flere udsmykninger i private og offentlige bygninger, og opstillet skulpturer i flere kommuner.

KIRSTEN ERNST: VANDETS VOGTERE
PLACERING: RENSNINGSANLÆGGET,
ST. LADEGAARDSVEJ 9 (VED KNUDSTRUPVEJ)
ÅRSTAL: 2004

Foto: Allan Vélstrøm

#15 / DID I MISS SOMETHING?

Ikke alle bænke i Akademihaven er ens. Især én adskiller sig væsentligt fra de andre. Det er ikke fordi bænken gør stort væsen af sig – tværtimod. Den er ret enkel i sit udseende. Men sætter man sig på den, åbenbarer der sig pludseligt et springvand ude på søen. Rejser man sig igen, forsvinder springvandet. Did I Miss Something? tænker man uvilkårligt. Er jeg del af "skjult kamera", eller er der andet på spil?

Værket er skabt af den danske kunstner Jeppe Hein, der er kendt for kunstværker, der aktiverer beskueren og det rum, de befinder sig i. Værket eksisterer med andre ord kun, når beskueren interagerer med det.

Traditionelt er springvand forbundet med magthaveres selviscenesættelse eller markering af store historiske begivenheder. Fontænerne har derfor spillet en stor rolle i mange kulturer. Tænk blot på Trevifontænen i Rom, Versailles fontænepark eller Hellbrunn Slot i Østrig med det overraskende vandspil.

Om kunstneren :

Jeppe Hein er en dansk installationskunstner, der bor og arbejder i Berlin. På hans værksted har han flere mennesker ansat til at hjælpe ham med at udtænke og udføre sine værker. Han bruger ofte vand, spejle og andre elementer, der opfordrer beskueren til at interagere med værkerne.

Jeppe Hein har arbejdet med vandpavilloner flere steder. Vandet springer op af dysser, der er computerstyrede og ændrer højde efter et bestemt mønster. Beskueren kan pludselig finde sig omkranset af en mur af vand, eller finde et smuthul ud af området. Det er på en gang smukke springvand og sjove legepladser.

Der er ofte noget legende over Jeppe Heins værker der gør, at man som beskuer får lyst til at udforske dem. Man bruger hele kroppen til at opleve skulpturen, og gør det ofte i fællesskab med andre. Oplevelsen bliver en social aktivitet, der nedbryder barrierer både mennesker imellem, men også mellem værk og beskuer. Kunsten er ikke længere højtidelig, men bliver til underholdning og en del af det liv, der leves.

Jeppe Hein har opstillet værker i både Danmark og udlandet.

ERIK VARMING: SCARAFONE
PLACERING: GÅRDRUMMET MELLEM SORØ
BIBLIOTEK OG SORØ KUNSTMUSEUM
ÅRSTAL: 1997

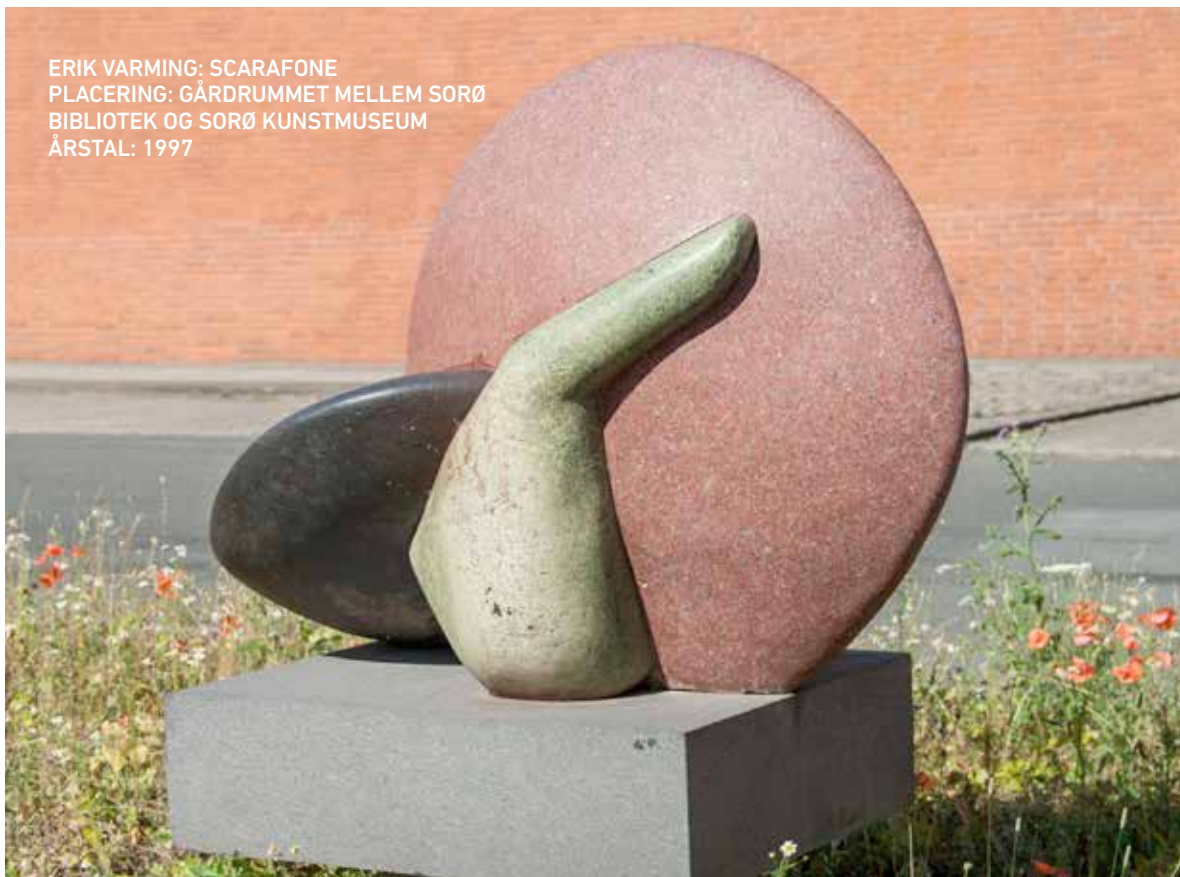

Foto: Allan Velsstrøm

#16 / SCARAFONE

Scarafone hedder skulpturen, der står i gårdrummet mellem Sorø Kunstmuseum og Sorø Bibliotek. Som udtalen antyder, er titlen italiensk klingende. Scarafone betyder slet og ret "kakerlak" på italiensk, men er også slang for "en skidt karl i mafia kredse". Navnet hentyder til Erik Varmings forkærlighed for italienske ord.

Skulpturen er udført i flerfarvet marmor, og de forskellige farver fremhæver skulpturens enkelte dele. Formerne varierer og ændrer sig i takt med at man går rundt om skulpturen. Den er placeret på en lav sokkel, der løfter den lidt over jorden, men dog ikke op i øjenhøjde med beskueren.

Under et ophold i Italien, gik det op for Erik Varming, at man kunne bruge flerfarvet marmor og granit til andet end bordplader. Han fandt derfor et stenhuggerværksted, der kunne udvælge og hugge de sten til, som han skulle bruge til sine skulpturer, ud fra den model han gav dem. Det er fra denne periode, at skulpturen Scarafone stammer.

Om kunstneren:

I en tid hvor skulpturer konstrueres af alle mulige materialer, kan man sige, at Erik Varming er billedhugger i mere traditionel forstand. I alt fald hvad angår hans materialevalg, hvor granit, marmor og bronze er de mest foretrukne. Hertil kommer, at Erik Varming arbejder fysisk med materialerne, hvilket til tider kan give både vabler, ømme muskler og rifter.

Erik Varmings foretrukne motiver er hentet fra naturen. Det er dog ikke den levende natur, der primært fanger hans opmærksomhed, men i stedet levnene herfra. Rester, skelletter og kadvare. Naturens former som de forvandler sig, forandres og går i forrådnelse.

I begyndelsen var hans skulpturer mere naturalistiske, men de figurative former er med tiden blevet afløst af det abstrakte.

Erik Varming er uddannet på Kunstakademiet og har været Lektor på Det Fynske Kunstakademi i Odense og på Billedhuggerskolen på Kunstakademiet i København.

#17 / NYE CLIO

Den nye Clio hedder skulpturen, der står på Storgade tæt ved torvet. Den forestiller en kvindefigur, der holder et spejl foran sig. Skulpturen er meget anderledes end den traditionelle Clio, som man kan se stående ved siden af skulpturen af Ludvig Holberg i Akademihaven i en smuk draperet klædedragt.

Clio er en af de ni muser i den græske mytologi. Muserne ved alt, og det er gennem dem, at kunstnere får indblik i fortid og fremtid. Clio var historieskrivningens og Kitharaspillet's muse. Kitharaen er et musikinstrument, der minder om en lyre. Clio fremstilles derfor ofte med et musikinstrument og/eller en bogrulle i hånden.

Den nye Clio har lårkort nederdel, bar mave og bikinitop. Hun holder hverken bogrulle eller musikinstrument men derimod noget, der kunne minde om et gammeldags solur. Inde i soluret er der et spejl. På ryggen har hun endnu et spejl (der dog i dag ikke længere kan spejle). Når man står og kigger i samme retning som Clio, der jo står med ryggen til os, ser vi således os selv, ligesom hun ser sig selv i det spejl, hun holder op foran sig.

Hun står ovenpå en skattekiste. Måske gemmer den på et skattekammer af gode historier, indsigt og visdom?

Det er måske ikke historiens muse i traditionel forstand, som Mogens Møller har skabt, men nærmere det enkelte menneskes Clio. Derfor bærer hun ikke bøger, men et spejl. Det er ikke kun gennem bøgerne, at man skal søge indsigt hos den nye Clio, men også ved at betragte sig selv. Historien handler ikke bare om fortidige begivenheder, men i allerhøjeste grad også om os selv. Vi er en del af historien. Skulpturen spiller også på vores narcissisme – vores optagethed af os selv og vores udseende. Vi skaber vores identitet ved at spejle os i os selv – og hinanden.

På soklen er en latinsk inskription, der betyder "Den drøm jeg aldrig vågner af".

Om kunstneren:

Mogens Møller var i 1960'erne med til at introducere minimalismen i Danmark. Et af hovedværkerne fra den tid, er repræsenteret på Sorø Kunstmuseum.

Mogens Møllers kunst her gennem tiden gennemløbet forskellige udviklingsfaser. Værkerne har afspejlet en interesse for naturvidenskab, kulturhistorie, rum og perception og forholdt sig til temaer i omverdenen eks. teknologiens fremskridt og massemediernes udtømming af indhold.

Senere har han taget fat i mere symbolladede og mytologiske temaer og har bl.a. arbejdet meget med forseglede tidskrukker. Mogens Møller stiftede i 1974 institut for skalakunst sammen med Hein Heinsen og Stig Brøgger.

Mogens Møller har desuden lavet det portræt af Dronning Margrethe, der bliver brugt på de danske 10- og 20-kronemønter.

**MOGENS MØLLER:
CLIO (OGSÅ KALDET DEN NYE CLIO)
PLACERING: STORGADE 14
ÅRSTAL: LAVET 1998 OPSTILLET 2002**

Foto: Allan Velstrøm

Foto: Allan Velstrøm

#18 / MOR OG BARN OG AMALIE PÅ STOL

Mennesker. Det er Hanne Varmings foretrukne motiv. Unge, gamle, tykke, tynde, i færd med at læse, spille eller i et eftertænksomt øjeblik, står de rundt omkring på pladser og i bygninger og falder ind i omgivelserne.

Det er også mennesket, der er motivet i de to skulpturer, der står på Storgade i Sorø. Mor og barn og Amalie på stol, skildrer menneskefiguren i flere livsfaser. Fra den unge kvinde, der sidder rankt med sit barn på skødet til den ældre dame, der sidder lettere sammensunket med benene over kors ved siden af. De er genkendelige og alligevel anonyme, og personificerer derfor livets cyklus i al almindelighed.

Den moderlige omsorg og nærheden til barnet er et velkendt motiv, der i kunsthistorien er blevet skildret et utal af gange i skikkelse af Jomfru Maria med Jesusbarnet.

Om kunstneren:

Hanne Varmings foretrukne materiale er ler. Hun opbygger skulpturerne på sin helt egen måde. Lag på lag lægger hun leret på i klatter og viser tydelige spor efter hendes arbejdsproces. Også i de større skulpturer, der er støbt i bronze afspejles de forskelli-

ge lag livligt i figurens overflade. Balance og bevægelse er det centrale i opbygningen af skulpturen. Både hvad angår det rent tekniske, men også i forhold til balancen mellem virkelighed og fantasi. For skulpturerne er ikke en direkte gengivelse af virkeligheden, men en levende abstraktion.

Motiverne har Hanne Varming ofte fundet i det nære. Det er derfor blevet til en del portrætter og hverdagssituationer, som hun skildrer med stor indlevelsesevne. Derudover har hun lavet portrætter af kendte danskere og herunder motivet til den mønt, der blev slået i anledning af Kronprins Frederiks 18 års fødselsdag.

Hanne Varming startede sin karriere på den kongelige danske porcelænsfabrik, hvor hun bl.a. modellerede blomster til Flora Danica stellet. Hun kunne dog ikke slippe sin interesse for menneskeskildringer og modellerede små modeller af fabrikkens arbejdere og besøgende, som hun gemte i en skuffe. Da en af fabrikkens billedhuggere opdagede det, opfordrede han hende til at søge ind på Kunstakademiet.

HANNE VARMING:
MOR OG BARN OG AMALIE PÅ STOL
PLACERING: STORGADE 7 / ÅRSTAL: 1996

#19 / OBELISK

Ved indfaldsvejen til Frederiksberg ved Sorø, står i rundkørslen en obelisk i blå keramiske kakler, der øverst krones af en fugl i bronze. Om aftenen og natten oplyses obeliskens af små solcelledrevne dioder, der er sat ind i obeliskens sider.

Ikke alene ved sin form, refererer obeliskens til det gamle Ægypten. Også dens brug af solen, knytter den tæt sammen med sine ældgamle forgængere, da ægypterne netop forestillede sig, at hele verden var drevet af solen. Faktisk var obeliskens med den pyramideformede top et symbol på Solguden Ra. Obeliskerne blev ofte placeret ved gravmonumenter, for netop at symbolisere kongens forbindelse til guden.

Under romerne blev mange af obeliskerne flyttet til Romerriget, hvor de blev anbragt på pladser, og ofte påført kristne symboler i form af kors og lignende. Her har de markeret pladser og fungeret som point de vue i vejforløb.

Set i den sammenhæng viderefører Gerda Østergaards skulptur obeliskens formål, som både markør for lys og vejforløb. Ny teknologi med solceller går derfor hånd i hånd med gamle traditioner og symbolikker.

Om kunstneren:

Gerda Østergaard bor og arbejder på Frederiksberg i Sorø. Inspirationskilden til hendes værker er naturens mangfoldige mønstre og farver.

Gerda Østergaard har lavet en del udsmykninger eks. obelisker, relieffer og portaler og er rigt repræsenteret i Sorø og omegn, eks. på Sorø Borgerskole og i Holbergarkaden. Men også på det øvrige Sjælland står hendes farvestrålende værker.

Ud over udsmykningsopgaver laver Gerda Østergaard unika i stentøj, porcelæn og raku. I 1995 modtog hun Sorø Kommunes Kulturpris og i 1999 blev hun valgt som "årets håndværker" i Vestsjællands amt.

GERDA ØSTERGAARD: OBELISK
PLACERING: RUNDKØRSEL VED SKÆLSKØRVEJ,
LISELUND, FREDERIKSBERG
ÅRSTAL: 2009

Foto: Allan Velstrøm

#20 / BARMHJERTIGHEDENS PORT

Foran Borgerhuset i Dianalund står en port. Ikke en almindelig port, men Barmhjertighedens port, lavet af kunstneren Erik Brandt.

Porten består af to sammensatte dele. Den ene del er skabt i industrielt fremstillet beton med skarpe, lige kanter, den anden af rå sten med ujævn overflade og spor efter kunstnerens bearbejdning af materialet. Denne del har endvidere hugget små markører ind i siderne, der minder om en målestok og giver associationer til de stormflodsafmærkninger, der står undt omkring i landet. Men titlen Barmhjertighedens port minder os også om vores kristne kulturarv og forestillingen om en port til himmerige, hvor adgangen er afhængig af Guds nåde og barmhjertighed. Der findes også en barmhjertighedens port i Jerusalem – også kaldet den gyldne port. Det var her, Jesus red igennem for at blive hyldet som Jødernes konge på Palmesøndag.

Om kunstneren :

Erik Brandt er uddannet ved Det Fynske Kunstakademi, og har deltaget i et hav af udstillinger. Hans kunstværker findes i mange byer rundt omkring i hele landet.

I over 20 år var Erik Brandt landmand på slægtsgården ved Assens, men kunsten trak mere. Han henter dog stadig stor inspiration i landbruget og det at drive jord. Han kan godt lide at arbejde med et minimalt udtryk, der går i et med omgivelserne.

Foto: Allan Vælstrøm

ERIK BRANDT: BARMHJERTIGHEDENS PORT
PLACERING: BORGERHUSET,
SØMOSEVEJ 44 / ÅRSTAL: 2001

#21 / MØDE

MØDE hedder skulpturen, der står på Ventemøllevej i Dianalund. Her mødes to kantede former i en tæt omfavnelse. Formerne er ens, men omvendt symmetriske, de har begge forskudt tyngdepunktet og balancerer på en smal kant. Det er deres indbyrdes relation, deres omfavnelse, der synes at opveje tyngdekraften og giver skulpturen en indre dynamik.

Inspirationen til skulpturens komposition har Jesper Neergaard fundet i det urgamle, universelle Yin-Yang symbol, hvor to ens, omvendt symmetriske former, tilsammen udgør en cirkelform. Det er den komplementære gensidigheds princip, hvori en del udelukker en anden, samtidig med at de udgør et uløseligt hele.

Skulpturens mål er: Højde 220cm, bredde 160cm, dybde 80cm. Den er udført i cortenstål af smed Kristian Andersen efter en model i sten lavet af kunstneren.

Om kunstneren :

Jesper Neergaard er internationalt kendt for sine marmor- og granitskulpturer. De er altid hugget ud af én enkelt blok, som så er opdelt i klart adskilte, ofte organiske former, der støtter hinanden i en samlende enhed.

Jesper Neergaard debuterede som billedhugger i 1974 og har deltaget i et hav af udstillinger. Han er ikke blot aktiv i Danmark men har monumentale værker stående i offentlige og private samlinger i 35 lande verden over.

Jesper Neergaard har en årrække boet og arbejdet i Italien, men er nu bosat ved Ruds Vedby i Sorø Kommune. Jesper Neergaard har udgivet en del skønlitterære bøger og artikler om kunst.

Foto: Jesper Neergaard

JESPER NEERGAARD: MØDE
PLACERING: VENTEMØLLEVEJ/INDUSTRI VEST
ÅRSTAL: 2004

Foto: Allan Velstrøm

#22 / TINGSTEDET

Hvis du slår op i ordbogen under ordet tingsted, støder du på flere betydninger. I traditionel forstand var tingstedet en cirkel af sten, der var opstillet på en central plads i byen, hvorfra man holdt folkeforsamlinger. Den betydning er videreført i dag til det sted, hvor en domstol holder ret.

Parken ved Filadelfia har også fået sit helt eget tingsted. Det er dog nok aldrig blevet brugt som mødested i forbindelse med officielle afgørelser. Men ikke desto mindre giver kunstværket klare associationer i retning af et forhistorisk samlingssted. Hver sten i rundkredsen er defineret ved dekorative mønstre og klare farver. I den ene ende er ikke mindre end 7 sten sat ovenpå hinanden og står næsten naturstridigt og balancerer uden at vælte ned. Måske som en påmindelse om, hvilken balancegang det til tider kan være, at træffe de rette beslutninger.

Værket spiller på vores forestillinger om fortidige ritualer og symbolikker. Cirklen som et symbol på det uendelige, søjlen som et symbol på det himmelstræbende.

Kunstneren Tue Poulsen fik inspirationen til værket, da han sammen med Filadelfias direktion og bestyrelse mødtes med den daværende Dianalund kommune. Her var der mange møder og debatter.

Om kunstneren:

Tue Poulsen er billedkunstner, grafiker og keramiker. Hans produktion spænder vidt fra store tunge skulpturer i stentøj, til fløjl, næsten transparente porcelænsting. Han arbejder både med unika og seriefremstillede ting, hvor design og funktionalitet går hånd i hånd.

Arbejdet med leret er et fascinerende forløb med mange forskellige processer undervejs – fra opbygningen i det våde ler over tørring og glasering til brænding i ovnen. Det kræver stor tålmodighed og ekspertise at få et godt resultat.

Tue Poulsen har en forkærlighed for samspillet mellem kunst og arkitektur og har udført flere udsmykningsopgaver i kirker, offentlige rum og andre bygninger. Han kan godt lide at arbejde med relieffer, der bryder væggenes mere stringente og ensartede forløb.

TUE POULSEN: TINGSTEDET
PLACERING: FILADELFIA VED DR. SELLS VEJ
ÅRSTAL: 2001

BIRGITTE OG HANS BÖRJESON: 3 SØJLER
PLACERING: FILADELFIA, BAG P-PLADSEN
VED KIRKEN / ÅRSTAL: 2001

#23 / 3 SØJLER

Midt i parken står de. 3 fritstående, farvestrålende søjler. Uden at bære eller understøtte noget, står de der som træer. Enkle i sit formsprog og opbygget af blokke. To af dem skiller sig særligt ud, med deres forgyldte kapitæler.

Referencen til den gamle græske og romerske arkitektur er utvetydig. Og kunstnerne bag har da også været på rejser til Syrien, Ægypten og Iran, hvor ruinerne fra en fordums storhedstid står tilbage i landskabet. Men hvor søjlerne i den antikke arkitektur havde en helt specifik bygningsmæssig funktion – at bære eller understøtte den overliggende konstruktion, er søjlerne her i parken frigjort fra denne tradition. De er ikke, som de antikke forbilleder opbygget efter et meget stramt system, med klart definerede normer for, hvordan proportioner, forskellige kapitæler og søjlebaser spiller sammen, men underlagt den kunstneriske frihed. De står smukke og ranke i landskabet. Ikke som resterne fra en gammel forladt bygning, men som dekorative elementer, der tilfører området en ekstra dimension.

Om kunstnerne:

Da kunstnerne Hans og Birgitte mødte hinanden i Cornwall i begyndelsen af 1960'erne indledtes ikke bare et romantisk forhold, men også et arbejdsfællesskab. I 2013 havde ægteparret 50 års jubilæum. Siden 1963 har de boet og arbejdet i Fulby, lidt uden for Sorø. De arbejder så tæt sammen, at de signerer alle deres værker "Fulby". Hvem der har lavet hvad, er mindre væsentligt.

At signere keramik efter det sted, hvor det er blevet produceret, er imidlertid ikke noget nyt fænomen men en ældgammel tradition.

Fulby er særligt kendt for deres saltglaserede stentøj. Det giver en karakteristisk nubret overflade og en særlig glød til farverne (som hedder begitninger) og til lerets overflade. Resultatet opnås ved at kaste salt ind i den varme ovn. De fremstiller dog også fade, skåle og andre ting i porcelæn.

Fulby har udstillet på et hav af udstillinger nationalt og internationalt, ligesom man finder deres værker i både Danmark og udlandet. Parret har endvidere taget initiativ til det populære kunsthåndværkermarked på Vor Frue Plads i København.

#24 / GLASKUNST

Som dekoration i væggen der, hvor det tidligere Dianalund Kommunes byvåben sad, sidder i dag et kunstværk i glas.

Værket består af farvede glasstykker i forskellige farver og former, der kunne minde om en stiliseret blomst. Kernen består af tre firkantede stykker, hvorudfra fire irregulære former udgår. Det skaber en dynamik og bevægelse i værket. En dynamik, der også understreges i materialevalget, idet glasset bliver påvirket af vind og vejr og skifter farve alt efter om det er solskin, gråvejr, eftermiddag eller morgen.

I det ene glasfelt står et frodigt æbletræ, der smider sine modne frugter. De falder ned fra træet og fordeles sig rundt i flere af de andre farvede glasfelter. Som æbletræet vil Arkiv, Bibliotek og Borgerhus, der i dag har til huse i bygningen, sprede sine frø og frugter og skabe glæde og gavn i lokalområdet.

Om kunstneren:

Ebba Rask er autodidakt. Hun bor og arbejder i Dianalund.

EBBA RASK: GLASKUNST
PLACERING: BORGERHUSET I DIANALUND,
SØMOSEVEJ 44 / ÅRSTAL: 2014

#25 / SIDDENDE KVINDE

Midt i parken ved Filadelfia, står eller rettere sidder en skulptur af en kvinde. Hun sidder let foroverbøjet med hånden omkring det ene ben, og hviler vægten på den modstående arm. Hun stirrer frem foran sig. Stille og eftertænksomt. Hun virker trist, måske endda sørgmodig? Lukker hun sig ude fra omverdenen, og funderer over tilværelsen? Eller har kunstneren blot fanget modellens udtryk, efter i flere timer at have siddet model for kunstneren?

Vi kan læse mange udtryk og følelser ind i skulpturen.

Ulf Rasmussen var optaget af menneskekroppen og har lavet flere skulpturer af enten liggende eller siddende kvinder.

Inspirationskilden var både de klassiske græske skulpturer og moderne fransk skulptur. Han brugte ofte sin kone, sin senere samleverske og en af sine døtre som model, men selvom skulpturerne er lavet i naturalistisk stil, er det ikke en nøjagtig gengivelse af den ene eller den anden, men nærmere en syntese af flere modeller.

Selvom motivet er enkelt, er der en tyngde og monumentalitet over disse kvindefigurer. Der er ikke tale om nutidens tynde modeidealer, som vi møder i modebladene, men en frodig kvinde med fyldige former. Tankerne ledes i stedet hen på noget arketypisk.

Om kunstneren:

Ulf Rasmussen er autodidakt. Han var oprindelig udlært landmand, og hans første skulpturer var da også lavet af mark- og brosten. Ulf Rasmussen var medlem af kunstnersammenslutningen Corner og senere Grønningen. Han blev dog efter nogle år smidt ud af sidstnævnte, da han var for traditionel i sin tilgang til skulptur.

ULF RASMUSSEN: SIDDENDE KVINDE
PLACERING: FILADELFIA VED KIRKEVEJ
(BAG KANTINEN) / ÅRSTAL: 1978

#26 / DOBBELTRELIEF

At Markan Christensen har arbejdet meget med grafik, forenægter sig ikke i denne skulptur, der står ved indkørslen til DONG lidt uden for Stenlille. På afstand virker skulpturen nærmest 2-dimensional men tættere på ser man, at fladerne forskyder sig så der dannes dybde og skygger bagved.

Umiddelbart minder formerne på relieffet om de papirklip, man laver til påske, hvor der klippes vinkler og mønstre i det foldede papir som efterfølgende foldes i forskellige retninger. Markan Christensen har da også fundet inspirationen i de formningstimer, hvor han har ladet sine elever skære og klippe former i karton og folde dem.

Første gang han lavede denne type skulpturer, var ved en udstilling i 1994 i Ars Baltica i Skaraborg i Sverige. Her ønskede man, at nogle af deltagerne skulle udstille malerier i det fri. De fik derfor tilsendt en aluminiumsplade, som skulle bruges til skitser. Markan Christensen havde dog en anderledes tilgang til opgaven og erstattede malergrejet med stiksav og metalklinge og skar i pladerne.

Går man rundt om skulpturen ser man, hvorfor den hedder "Dobbelt relief med lys". På den anden side åbenbarer endnu et relief sig med helt andre mønstre og former. Skulpturen er mest stemningsfuld om aftenen, hvor den bliver oplyst indefra, og de områder, der ligger i skygge om dagen spreder nu lys ud i omgivelserne.

Om kunstneren: (1924-2014)

Markan Christensen er egentlig uddannet lærer og underviste i tegning i mange år. I fritiden dyrkede han kunsten og udstillede på censurerede udstillinger.

Markan Christensens skulpturer og relieffer pryder bygninger, pladser og parker rundt omkring i landet.

MARKAN CHRISTENSEN: DOBBELTRELIEF
PLACERING: MERLØSEVEJ, NYRUP (VED DONG)
ÅRSTAL: 1996

SKULPTURER I DET OFFENTLIGE RUM I SORØ KOMMUNE:

SORØ:

- #01 **Sorø Vandtårn:** Per Arnoldi. Lervej.
- #02 **Mor og barn:** Jens Christian Ebbestad.
Passagen mellem storgade 14 og rolighed 7.
- #03 **Ludvig Holberg:** Vilhelm Bissen. Akademihaven.
- #04 **Mellem to akter:** Ib Braase. Sorø Rådhus, Rådhusvej 8.
- #05 **Minervas ugle:** Jette Vohlert. Storgade 14.
- #06 **Vandkunst i granit:** Erik Brandt. Storgade 24.
- #07 **Transistor:** Thorbjørn Laustsen.
Kraftvarmeværket Nordmarksvej.
- #08 **Kong Frederik VII:** Otto Evens. Torvet.
- #09 **Lysfanger:** Kirsten Ernst. Sorø Rådhus, Rådhusvej 8.
- #10 **Platanus i morgenlys:** Betty Engholm.
Husgavl ved Rolighed/Vedelsgade.
- #11 **Siddeskulpturer:** Betty Engholm. Holbergarkaden.
- #12 **Uden titel:** Peter Bonnen.
I parken ved Regionshuset
- #13 **Sorø Byskulptur:** Geert Daae Funder. Storgade 25.
- #14 **Vandets Vogtere:** Kirsten Ernst. Rensningsanlægget,
St. Ladegårdsvej 9 (ved Knudstrupvej).
- #15 **Did I miss something?:** Jeppe Hein.
Sorø Sø ved Akademiet.
- #16 **Scarafone:** Erik Varming. Gårdrummet mellem Sorø
Kunstmuseum og Sorø Bibliotek.
- #17 **Nye Clio:** Mogens Møller. Storgade 12.
- #18 **Mor og barn og Amalie på stol:** Hanne Varming.
Storgade 7.
- #19 **Obelisk:** Gerda Østergaard. Rundkørsel ved
Skælskørvej og Liselund, Frederiksberg.

DIANALUND:

- #20 **Barmhjertighedens port:** Erik Brandt.
Borgerhuset i Dianalund. Sømoesevej 44.
- #21 **Møde:** Jepsen Neergaard. Ventemøllevej/ Industri Vest.
- #22 **Tingstedet:** Tue Poulsen. Filadelfia, Dr. Sells vej
ved Hovedbygningen.
- #23 **3 søjler:** Hans og Birgitte Börjeson. Parken
ved Filadelfia – bag P- Pladsen ved kirken, Kirkevej 1.
- #24 **Glaskunst:** Ebba Rask. Borgerhuset i Dianalund.
Sømoesevej 44.
- #25 **Siddende kvinde:** Ulf Rasmussen. Parken ved
Filadelfia, mellem kantinen og Kirken.

STENLILLE:

- #26 **Dobbeltrelief:** Markan Christensen.
Merløsevej 1B, Nyrup

At gå en tur for at betragte skulpturerne i det offentlige rum i Sorø Kommune, er en vandring gennem forskellige stilarter og perioder. Fra 1800-tallets nyklassicistiske skulpturer, der er smukke, traditionsbundne og lukkede om sig selv, til den moderne performative kunst, der kun eksisterer, når beskueren aktivt deltager i kunstværket.

SORØ
KOMMUNE